

«Las feglias pearsas» da Silke Redolfi

DAD ELISABETH BARDILL

■ Igl cudesch voluminus da Silke Margherita Redolfi ragorda a la sort da Svizras da ple bôld c'ân pears igl dretg da burghesas parquagl c'ellas vevan marido en um digl exterior. Igl e igl marret da blearas singulas dunas ca vevan s'angascho da cuminànza cun organisaziùns femininas par render ataint a quella discriminaziùn ad exclusiùn soziala c'e strusch ple d'antalar ord la vesta d'ozigligi. Antoc'igls 1952 valeva l'aschinumnada «regla da maridaglia». Quella sfurzava la spusa da sorprendere igl dretg da burghes digl um. Quegl muntava par las dunas partutgeadas c'ellas pardevan igl dretg da burghesas svizer. Ellas vagnevan schizund sprivadas digls dretgs fundamentals. La Svizra davantava par ellas ena teara da dimora malfrànca.

Evidaint c'ellas pitevan digl scumond da practitgear lur mastregn. Ellas ân ear pears igl dretg par sustegn sozial. Las dunas earan dependentas, savund lescha ad usit d'alura, digl tutafatg da lur cunsorts. Ellas vevan peia nigra posiziùn independenta ple, quegl ca veva consequenzas par tut igls secturs da lur veta. La Svizra ânc intensiv quellas prescripziùns durànt la Savunda Gueara mundiala, quegl ca veva consequenzas dramaticas par blearas. Mo suainter la gueara e'l igl stadi da dretg svizer vagnieu an las fetgas da motivar la sia pratga anviers las dunas discriminadas surtut parveia digl reschim nazionalsozialistic. Que tractamaint disrespetivel anviers vaschegnas svizras, c'ân pears lur dretg da burgheseia, sco par sameglia Giudieuas persequitadas, e vagnieu a la glisch p'èr suain-

L'autura a parscrutadra Silke Margherita Redolfi da Masagn.

FOTOS E. BARDILL

ter igls 1945. Igl e gartageiu a las organisaziùns femininas da cuminànza cun politicras progressivas ad expertas digl dretg public da meter a strada la migliur cun la nova lescha digl dretg da burgheseia digls 1952.

La parscrutadra ad autura Silke Redolfi da Masagn s'ocupescha intensiva-

meing cun la parscruzaziùn da l'istorgia da la Federaziùn da las organisaziùns femininas svizras, oz «Alliance f». Igl tema davart la sperdita da la burgheseia suainter la maridaglia gli e do an il spezialmeing. Quellas malgisteias leva ella sclarir, parquagl â ella tscharnieu que tema par la sia dissertaziùn. Sper las sias ret-

Igl frontispèzi digl cudesch «Las feglias pearsas» da Silke Margherita Redolfi, Chronos Verlag, 456 paginas, 48 frànchs.

scheartgas szientificas ad anotaziùns â ella pudieu far raschienis cun paretgas digl tains. Igl e ânc betga sto megna tard. Igl sieus cudesch, c'e gest cumparieu, e egn impurtant elemainit da l'istorgia da la sozietad svizra.

El rauenta a sclarescha la situaziùn da las dunas discriminadas a dascriva la

veta da mintgagi da las Svizras s'burghesadas antoc'igls 1952. Silke Redolfi â fundo da cuminànza cun Silvia Hofmann igl Archiv cultural feminin digl Grieschùn. Parquagl c'igl mânca spazi par las archivalias a Cuira dat igl danov egn schlargiamaint da quel a Tusàn. Qua vignan ear salvos curs ad ocurenzas.

Igls da Masagn s'angaschan par lur ustreia

■ (anr/bt) Egna sissantegna da simpatisàntas a simpatisànts da l'ustreia Bergmühle da Masagn e s'antupada l'eanda passada par meter a strada egna sozietad purtadra pigl manaschi futur da quell'ustreia. Suainter ca Mia Feltscher veva calo da far l'ustiera igls 2015 vagneva l'ustreia manada d'egna grupa da tschentg dunas par incumbensa digl vaschinadi burghes c'â veva priu a tschains igl manaschi. Mo suainter quater ons ston ear igls burghes zeder parveia mancànza da daners a personal, ascheia ca l'ustreia vess da vagnir sarada a la fegn digl favrer proxim. Mo l'ustreia Bergmühle - ânc egna da las suletas sen la Mantogna Davains - e egn impurtant liac da santupada par indigens, viandants a surtut par las uniùns localas. Igl parsura digl vaschinadi burghes, Peter Feltscher, a 15 otras parsùnas activas ân dantant priu l'iniziativa da catar egna schliaziùn par spindrar que manaschi. L'eanda passada ân els preschanto lur project da fundar egna sozietad purtadra, par la quala igl fiduziari Arnold Gredig veva dantant fatg las lavurs preparativas, sbozànd igl statut a surtut preschantànd igl preventiv provisoric. Quel preveza c'igl manaschi futur stuessi realisar egna svieulta da seglmainis 130 000 frànchs (igls 2018 e'gl sto 120 000 frànchs) a basegni egn sustegn digl màn public da 20 000 frànchs.

Plenavànt basegni la sozietad egn tgapital da 20 000 frànchs par mantaner igl manaschi a sorprendere igls andrezs, pigls quals igl vaschinadi burghes veva investieu 5000 frànchs. Par cuntàntesche que tgapital e'gl da basegns ca seglmainis 100 parsùnas cumpran egn scret da partizipaziùn da 200 frànchs a davaintian cumembers, pajànd egn cumembriadi anual da 100 frànchs. Me ascheia possian vagnir adatadas las pajas pigl persua-

Arnold Gredig a Peter Feltscher ân preschanto igl sboz a la calculaziùn aproximativa par fundar egna sozietad purtadra ca duess manar l'ustreia da Masagn.

FOTO B. TSCHARNER

nal d'actualmeing diesch frànchs l'ura a pajaglias usitadas a cato novas forzas da lavur.

Igls 15 iniziànts ân numno egna suprànta provisoria da la sozietad cun Anna Raschein sco parsura, Erica Nicca, Peter Feltscher, Martin Mandic ad Urs Pinggera sco cunsuprànts. Els ân la lezta da radember seglmainis 80 sozietaris antoc'igls 15 da november. P'èr scha que diember e cuntanschieu preparan els la fundaziùn ufiziala da la sozietad, previda pigls 2 da dezember. Cun leza ca-

schùn vignan mess an discussiùn igls statuts definitivs a ligieu la suprànta. «Quella fegnamira e dantant me cuntanschevle sch'igl gartegia da parschuader egn'otgàntegna da parsùnas da davantar sozietaris», meta Arnold Gredig a cor agls preschaints. «Par nus dat igl me egna veia, numnadameing quella da mantaner l'ustreia», gi Gredig. «Igl e impurtant da mantaner ad anfirmir ear agl avagnir la cuminànza da la nosa vischnànca. Parquagl duvrainsa l'ustreia. Lagn sustaner da cuminànza que project

a suainter ear far diever da quella purschida», apelescha Gredig agls preschaints.

La viva discussiùn â musso egna grànda solidaritad digls avdants da Masagn an favur da lur ustreia. Mo igl e ear vagnieu pretendieu c'igl vegi da vagnir elavuro egn concept nov par egn'ustreia futura ear par nun-fimaders par atrer ear cliantela cun giuvenils. Peia, igl avagnir da la Bergmühle e betg ânc siro, mo igls pass instrados pudessan manar a quella fegnamira.

Spassageada digls seniors da Ziràn-Muntogna da Schons

■ (cp) Par la fegn da la stagiùn fagiainsa egna curta a leava spassageada da Ziràn a Pignia cun giantar cuminevel an l'ustreia Caltgera. Igl tur final da quest on â liac la gievgia digls 7 da november. Nus s'antupagn a las 11.00 a la farmada da la posta a Ziràn. Igl vieadi anavos e individual near cugl auto da posta davent dad Andeer.

Las anuztgas en da drizar antoca margis, igls 29 d'october a Maria Sutter (079 886 55 21) near a Gaudenz Janett (081 661 13 18).

Tarvaschegns d'Andeer

■ Igl proxim tarvaschegns d'Andeer â liac igls 30 d'october a las 20.15 an la sala polyvalenta d'Andeer.

Fatschendas

1. Salid a ligida digls dumbavuschs.
2. Parscret da las dezisiùns digls tarvaschegns digls 21 d'avust 2019.
3. Reorganisaziùn/conzept nov partugant igl pumriereasser davent igls 1. da schaner 2020.
  - a) Conclus davart la colavuraziùn.
  - b) Aprovaziùn da la cunvegna trànter igls vaschinadis d'Andeer, Casti-Vargistagn, Donat, Lon, Maton a Ziràn-Reschen.
  - c) Dezisiùn davart la nova lescha da pumriers d'Andeer.
4. Project schlargiamaint da la Tgea Sulegl, credit suplementar.
5. Infurmaziùn sur digl concept directiv digl spazi.
6. Orientaziùn davart la zona da mantegnaimaint, igls bietgs characteristics par la cuntrada ad igl reglamaint da cuntribuziùns.
7. Varia

Igl po vagnir priu anvesta agls documents partugant mintga tractànda tier la canzleia comunala durànt las uras d'avertura usitadas near ca quels pon vagnir sclamos sen la pagina www.andeer.ch.

La suprànta d'Andeer